

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanæ Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

Eius Testamentum. n. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

At *Provide Dei sapientie ad manum sunt quantumvis longinqua præsidia.* 1603.
Aloyfia de Carauajal à Regibus Aragonum non inferiores origini animos ducens, totam se auebat Deo tradere non vulgari studio sed excellenti quadam mentis ac vitium contentione. Formauerat illam à teneris ad pietatem Deus solitudinis puritatisque amore, quatum præsidio virtutum, spreto aulae deliciis & allecamentis, in Cœlestis sponsi amplexus ruens, tam magno eius solius potiundi flagrabat desiderio, vt cum primùm mortuis parentibus sui iuris esse cepit, ab le cuncta quæ in deliciis mundi esse solent abdicaret, editis Castitatis, paupertatis, & obedientiæ votis, in rerum quarumlibet vsu quæ ei prouenire possent à Superiore quemcunque delegisset regenda. Adulta cum tutore coacta iudicio contendere de dote recuperanda, manu victum & vestitum quærebat sibi atque ancillis aliquot quas ad insignem pietatem educabat, neque propinquorum, etsi nobilium & locupletum, beneuolentiâ volebat vt, qui copiosam pro dignitate sustentationem offerebant. Recuperatam dotem intergam cõsignat in *Creswelli* (tanquam Anglicanæ Missionis Vice-Prefecti) potestatem (ea erat post legata & debita perloluta, & litis sumptus, duodecim millium ducatorum) Frequens enim sermo de exulibus Anglis ceteraque vexatione Catholicorum qui in Regiam Vallisoleti ciuitatem deferrebat, lectio etiam vitæ atque Martyrij *Edmundi Campiani*, & *Henrici VV alpoli*, coniuncta cum assidua diuina meditandi consuetudine, ardorem tam magnum in nobili pectore accenderat, vt non sua solum, sed ipsam se Catholicæ fidei in afflictâ Insula sustinendæ dicere consecrareque decerneret. Igitur pecuniam Tyronum Anglorum domui inchoandæ destinat, suam deinde securura liberalitatem, & præsens in Regno exceptura domo quos foris aluerat.

Aloyfia de
Carauajal
quæ fuerit

III. Harum rerum originem & progesum, quoniam in vltima quam Hispanias linquens conscripsit voluntate, compendio ipsa declarat, non sine sancta adgratulatione percurret pius lector. Sunt autem huiusmodi.

Ego Donna *Aloyfia de Carauajal*, sensibus perfectè, & claro (quo me dotare dignatus est Deus) intellectu fruens, hoc meum Testamentum & vltimam voluntatem facio, & declaro, in nomine Dei Domini nostri, & in agnitione & professione Sanctæ fidei Catholicæ Romanæ. Et ante omnia animam meam offero in misericordes manus Creatoris & Domini mei, per intercessionem Sanctissimæ Virginis Dominae nostræ, & omnium Sanctorum, eorum præsertim quorum ego patrociniū semper optaui. Humiliter pro amore Dei rogo Superiores Societatis *Iesu*, & Præpositum domus Professæ vt mihi velint ex gratia concedere paruum aliquem locum in sua Ecclesia, in quo terræ mandetur corpus meum, idque intuitu deuotionis qua ex animo profecuta sum semper ipsorum Sacram Religionem: Cui Religioni, eo modo quo credidi maximè esse ex obsequio Dei, offero ingenti affectu paruum licet eonum, cum amplius non possim. Quod si negata mihi fuerit sepultura in illa Ecclesia, Testamentarij procurabunt me speliri in alio aliquo Collegio

Eius testam^{entum}.

1604. Societatis, modò Ecclesiam habeat stabilem & fixam, Si verò id etiam obtinere non possim, sepeliatur corpus in aliquo Monasterio, in quo pro amore Dei concedere mihi volent sepulturam tanquam pauperi qualis sum; Et secundum hanc meam conditionem fiet sepultura & Exequiæ.

Executores Testamenti mei (pro tempore quo necessarium erit ad illud explendum) nomino Patrem *Richardum VValpolum*, & Vice-Prefectum Missionis Anglicanæ, & Confessarium Collegij Anglorum in hac Ciuitate, Qui si moriantur, vel diu absint, constituo declaroque eorum loco Patres Anglos qui ipsis succedent in officio. Post hos (quos ratione dignitatis Sacerdotalis primo loco nominavi) nomino pariter Comitissam de Miranda, Domnam Mariam de Zuniga, & Domnam Mariam Gasca, & Dominum Franciscum de Contreras, & Melchiorem de Molina Fiscalem, & Dominum Ludouicum de Carillo & Toledo, Comitem de Caracena, si contigerit ipsum meis negotijs esse presentem. Hos omnes rogo vt velint in se suscipere hoc opus tam pium & Christianum, eisq; do omnem quam possum, & quantum ius requirit, potestatem ad ea complenda quæ hic continentur, meliori quàm fieri potest forma & expeditione.

Primo & ante omnia declaro quod ante plures annos, cum essem apud auunculum meum, voui Domino Deo, & firmiter promisi consecrare omnia quæ me contingerent bona ad eius solius gloriam maiusq; obsequium. Deinde verò sua diuina Majestas indidit mihi ingentia desideria, & vehementes motus impendendi me super omnia, & quantum mihi esset possibile in conseruationem & incrementum Patrum Anglorum Societatis *Iesu*, qui tanquam columnæ fortes sustinent illud Regnum, & tuentur ab alijs inuitabili ruina, & suppeditant media efficacissima ad salutem mille & mille animarum. Quapropter ego illos offero Sacratissimæ Virgini Dominæ nostræ, ponoque in ipsius protectione, illamq; nomino & relinquo meorum omnium vniuersalem hæredem. Voloque & mando vt ex omni eo quod inuentum fuerit ad me quocunque modo pertinere creetur Census ad nummum decimum quartum super bonis dotalibus, vel quo alio fieri potuerit securiori modo; Eorumque ex nunc possessionem trado Gloriosissimæ Virgini, & ipsius nomine & loco Patri *Roberto Personio* Societatis *Iesu*, & illo deficiente, Patri illi qui ei succedet in officio Superioris Missionis: Hac tamen conditione & onere, vt omnia illa bona, vel eorum illa pars quæ modo hic descripto collocata fuerit, maneat, appliceturque ad fundandum Nouitiatum Religiosorum Anglorum Societatis *Iesu*, in quo Regno, vel qua orbis prouincia eidem Patri *Personio* visum fuerit ad maiorem Dei gloriam

Casu verò quo Anglia reducatur ad fidem & obedientiam Romanæ Ecclesiæ, volo vt dicti redditus transferantur in dictum Regnum ad fundandum ibidem Nouitiatum Societatis; nisi Patri *Personio* videretur, propter rationes Catholicam Religionem concernentes, melius esse relinquere Nouitiatum extra Regnum; illo casu poterit eo loco relinqui quamdiu illi videbitur conuenire.

Quod

Quod si hæc donatio non sit satis ampla ad fundandum Nouitiatum; reditus de anno in annum impendantur in augmentationem foundationis, donec affurgant ad summam mille quingentorum ducatorum annuorum, vel ad duo millia in usum foundationis. Si verò tempore huius augmentationis Patri *Personio*, vel alteri Superiori Missionis post illum, visum fuerit necessarium impendere partem aliquam huiusmodi redituum pro bono Missionis, & pro conuersione Angliæ, quod iudicabit euidenter magis conducere ad Dei gloriam, id facere poterit, sollicitè restituendo præfatum reditum vt dictum est.

Sequuntur mandata de debitis & Legatis. Factum Vallisoleti 22. Decembris 1604.

Hæc nobilis & pia Heroïna sanxit abdicandarum rerum cupiditate magis quàm alij conseruandarum flagrans. Louanij in Brabantia primùm quæsitæ est hoc fundamento, Tyrocinio sedes quam alij in alias deinde propagarunt. Quanquam etiam *Personij* temporibus tam se beneficam diuina largitas præbuit, vt conductitiam habitationem in illustre domicilium commutatam se esse, cum opportunum foret, ostenderet.

IV. Est in finibus Flandriæ & Artesiæ quâ Angliam spectant Mons, Menapiorum olim sedes dum mari Britannico allueretur: Nunc, recedentibus undis ad duodecim prope miliaria, medius eminent Grauelingam inter & Castellû, cingiturq; ciuitatibus maritimis Duynkerka, Bergis-Sancti-Winoci, Audomaro, quarum facile est commercium ductis ad singulas ex Colma & Aa fluminibus præterlabentibus, canalibus, auctisque aquâ in valle stagnanti. In eius Montis planitie quæ pago Watensensi imminet, Clementia Comitissa Flandriæ, Roberti Frilonis nurus, anno à Christo nato millesimo septuagesimo secundo posuerat templum in honorem Beatissimæ Virginis, & Sanctorum Nicolai, & Richerij, dicatumque per Episcopum Atrebatensem dotauerat amplis possessionibus, ornaueratque Sanctorum reliquijs à duce Apuliæ acceptis. Cui templo deinde cum consequentes Principes plura ædificia & prædia & Religiosos Patres ex Canonicorum Regularium instituto addidissent, ab Offrido primo eorum Præposito triginta alij in eadem dignitate successiue numerabantur, viri pietate & prudentiâ conspicui, qui & gratiâ Principum, & auctoritate quâ valebant in generalibus ordinum Patriæ conuentibus, magnis familiam illam priuilegijs decorarunt, auxeruntque prouentibus; censebanturque in reditibus annuâ viginti quatuor Florenorum millia. Copia (vt plerumq; fit) desidîa, desidîa contemptû disciplinæ procreante, tantus paulatim inualuit luxus, tam immanis licentia, vt improbitati, nequitie, sceleri, libidini nihil reliquum esse videretur. Centum & sexaginta postremis annis cum nullum reperiretur eo in corpore sanum membrum quod cæteris mederi posset, adsciti sunt ex alijs Monasterijs, alijsque ordinibus qui Præpositi locum impleant; irrito omnes conatu, vt necesse tandem fuerit Caroli quinti Imperatoris vti potestate ad flagitiosos & perditæ nequitie homines compescendos puniendosque, Tum verò cum noui Episcopatus eo imperan-

VVatensium sedes,